

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2015/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2020/33

Karar Tarihi:10/9/2020

R.G. Tarih – Sayı:28/10/2020 - 31288

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Cumhuriyet Halk Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Alparslan ALTAN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ'in katılımlarıyla 26/5/2016 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Cumhuriyet Halk Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiyeye bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2014 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Burak FIRAT tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2014 yılı gelirler toplamının 194.127.461,36 TL, bir önceki yıldan devreden nakit toplamının 13.479.833,07 TL; giderler toplamının 205.941.991,89 TL ve gelecek yıla devreden nakit toplamının 1.665.302,54 TL olduğu anlaşılmaktadır.

5. Partinin 2014 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu; bu hâliyle 2014 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 125.247.709 TL olup bunun 864.718,09 TL'si dönem başı alacaklardan, 26.637.629,91 TL'si dönem sonu borçlardan, 358.652,06 TL'si üye yıllık aidatından, 335.742,13 TL'si bağışlardan, 5.986,50 TL'si mal varlığı gelirlerinden, 2.133.420,44 TL'si banka mevduat gelirlerinden, 92.343.259 TL'si hazine yardımlarından, 1.954.552 TL'si yerel yönetim gelirlerinden, 13.255 TL'si eğitim gelirlerinden ve 600.493,87 TL'si diğer gelirlerden oluşmaktadır.

7. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Partinin 2014 yılında il örgütlerine ilişkin gelirleri toplamı 68.879.752,36 TL olup bunun 154.466,89 TL'si dönem başı alacaklardan, 6.151.282,20 TL'si dönem sonu borçlardan, 1.789.117,68 TL'si üye aidatlarından, 15.686.856,50 TL'si bağış gelirlerinden, 131.480,42 TL'si yayın gelirlerinden, 794.423,43 TL'si faaliyet gelirlerinden, 501.051,85 TL'si mal varlığı gelirlerinden, 34.077,15 TL'si banka mevduat gelirlerinden, 43.622.450,27 TL'si üst örgütlerden alınan yardımlardan ve 14.545,97 TL'si diğer gelirlerden oluşmaktadır.

9. Parti il örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 135.732.756,38 TL olup bunun 5.086.179,27 TL'si dönem başı borçlardan, 1.615.964,31 TL'si dönem sonu alacaklardan, 9.982.871,14 TL'si personel giderlerinden, 319.115,93 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 719.757,71 TL'si kırtasiye ve büro giderlerinden, 3.159.796,29 TL'si haberleşme giderlerinden, 34.749,20 TL'si taşıma giderlerinden, 3.365.189,84 TL'si seyahat giderlerinden, 5.074.998,95 TL'si kira giderlerinden, 974.371,06 TL'si bakım ve onarım giderlerinden, 2.737.477,51 TL'si ısınma, aydınlatma ve temizlik giderlerinden, 300.964,69 TL'si vergi, sigorta ve noter giderlerinden, 1.663.926,69 TL'si demirbaş giderlerinden, 36.645.569,04 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 63.362.453,45 TL'si seçim ve tanıtma giderlerinden ve 689.371,30 TL'si diğer giderlerden oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır:

A. Personele verilen avansların 31/12/2013 tarihi itibarıyla dökümü, 2014 yılı avans verme ve tahsil bilgileri ve 31/12/2014 tarihi itibarıyla avans dökümü ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Parti yetkililerince konuya ilişkin olarak gönderilen personel avans listesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Söz konusu tablo incelendiğinde 2014 yılı içinde toplam 12.736,47 TL'nin parti bütçesinden personele avans adı altında *borç* olarak verildiği anlaşılmıştır.

2014 Yılı İçinde Personele Verilen Avans (Borç) Listesi

Abdullah AYBEK	3.500 TL
----------------	----------

Esas Sayısı:2015/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı:2020/33

Polat SENEM	3.000 TL
Cemal Gürsel SARIKAYA	200 TL
Çetin KAYA	2.500 TL
Nurhayat ÖZBEK	3.000 TL
Ekrem KURT	536,47 TL
Toplam	12.736,47 TL

2820 sayılı Kanun'un "*Borç verme yasağı:*" başlıklı 72. maddesinde "*Siyasi partiler, üyelerine ve diğer gerçek ve tüzelkişilere hiçbir şekilde borç veremezler.*" denilmektedir. Personele aylığından mahsup edilmek üzere veya bir iş için avans verilmesi mümkündür. Ancak verilen avansın miktarının takip eden maaş ödemesinden veya işin bitiminde mahsup edilmediğinin kontrol edilmesi gerekmektedir.

Parti tarafından gönderilen ve 2014 yılı içinde avans verilen personel listesinde yer alan Çetin KAYA'ya ait muhasebe evrakları incelendiğinde adı geçen personele verilen avansların kişinin icra dosya hesabına gönderilen tutarlar olduğu anlaşıldığından 2.500 TL için denecek kalmamıştır. Ancak listede yer alan diğer kişilere yönelik avans uygulamasının yasal çerçevesinden uzaklaşarak faizsiz kredi uygulamasına dönüştürülmesi parti kaynaklarının Kanun'a aykırı bir şekilde kullanılması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla personele avans adı altında verilen tutarlar personele borç verme niteliğinde olup Kanun'un 72. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

2820 sayılı Kanun'un 75. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "*Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir.*" hükmü gereğince 10.236,47 TL gider karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

B. Parti tarafından bir heykeltıraş ile imzalanan sözleşmede, sözleşme bedeli gelir vergisi stopajı ve katma değer vergisi dâhil 80.000 TL olarak düzenlenmesine karşın faturada ayrıca gelir vergisi stopajı ve katma değer vergisi hesap edilerek toplamda 110.785,54 TL ödeme yapılmıştır.

Bu itibarla sözleşme hükümleri gereği ödenmesi gereken tutardan fazla yapılan ödeme tutarı olan 30.785,54 TL karşılığı Parti mal varlığının 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

C. Partiye gönderilen yazıyla gerçekleştirilen bir organizasyon kapsamında yapılan otel ödemesi içinde konaklama dışı kişisel harcamaların, konaklama listesinde yer almayan bir kişiye ait konaklama bedelinin ve dışarıdan gelen bazı misafirlere ait yemek giderlerine ilişkin açıklama istenmiştir.

Parti tarafından verilen cevapta, yapılan ödemelerin siyasi faaliyet kapsamında olduğu ifade edilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında "*Siyasi partilerin giderleri amaçlarına aykırı olamaz./Bir siyasi partinin bütün giderleri, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılır*" denilmektedir.

Anılan hükümler gereğince siyasi partiler giderlerini gerçekleştirirken ancak parti tüzel kişiliği adına yapabilirler. Parti adına olmayan harcamaların Parti bütçesinden karşılanması mümkün değildir. Yapılan incelemede ise konaklama dışı kişisel harcamaların, konaklama listesinde yer almayan bir kişiye ait konaklama bedelinin ve dışarıdan gelen bazı misafirlere ait yemek giderlerinin Parti bütçesinden ödendiği görülmüştür. Bu sebeple parti tüzel kişiliği adına yapılmayan 730 TL tutarındaki harcama karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Partinin 2014 yılında il örgütlerine ilişkin giderler toplamı 70.209.235,51 TL olup bunun 3.101.172,24 TL'si dönem başı borçlardan, 247.186,66 TL'si dönem sonu alacaklardan, 4.491.038,51 TL'si personel giderlerinden, 5.480.906,74 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 2.358.871,65 TL'si kırtasiye ve büro giderlerinden, 3.384.349,69 TL'si haberleşme giderlerinden, 3.232.586,26 TL'si taşıma giderlerinden, 830.691,25 TL'si seyahat giderlerinden, 2.917.600,02 TL'si kira giderlerinden, 1.383.172,95 TL'si bakım ve onarım giderlerinden, 2.313.701,61 TL'si ısınma, aydınlatma ve temizlik giderlerinden, 985.551,39 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 1.606.616,87 TL'si demirbaş giderlerinden, 7.150.981,23 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 30.682.896,52 TL'si seçim ve tanıtma giderlerinden ve 41.911,92 TL'si diğer giderlerden oluşmaktadır.

13. Parti il örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

A. İzmir İl Teşkilatının 2014 yılı Kesin Hesap Cetveli'nde 1.197.707,81 TL olarak yer alan giderler toplamının yevmiye defterinde 1.152.772,50 TL olarak yer aldığı belirtilerek aradaki farka ilişkin belgelerin ibraz edilmesi istenmiştir.

Parti tarafından anılan yazıya verilen cevapta söz konusu farkın bir kısmının 2015 yılına devreden kasa ve banka tutarı ile 2013 yılından devreden dönem sonu borç tutarından kaynaklandığı belirtilerek yeniden düzenlenen Kesin Hesap Cetveli gönderilmiştir.

Ancak yeniden düzenlenip gönderilen Kesin Hesap Cetveli'nde giderler toplamı 1.153.967,70 TL olarak belirtilmişken yevmiye defteri kayıtlarındaki giderler toplamının 1.152.772,50 TL olduğu görülmüştür. Sonuç olarak Kesin Hesap Cetveli ile yevmiye defteri kayıtlarında bulunan gider tutarları arasında 1.195,20 TL fark bulunmaktadır.

Siyasi partilerin kesin hesaplarının dayanağını oluşturan gelir-gider belgeleri ve defter kayıtlarının kesin hesap ile uyumlu olması gerekmektedir. Parti İzmir İl Teşkilatı tarafından 2014 yılı Kesin Hesap Cetveli'nin giderler toplamı ile işletme defterinde kayıtlı giderler toplamı arasındaki 1.195,20 TL farka ilişkin bir açıklama yapılamamıştır. 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinin üçüncü fıkrasına göre ve ek 6. madde uyarınca yeniden değerlendirme oranı gözönünde bulundurulmak suretiyle 2014 yılı için belirlenen 79,23 TL'ye kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından bu miktarı geçen harcamaların geçerli ve kanıtlayıcı bir belgeye dayanması gerekmektedir. Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında ise belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti mal varlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedileceği hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre İzmir İl Teşkilatı 2014 yılı kesin hesabının giderler toplamında yer alan tutar ile yevmiye defterinde kayıtlı tutar arasındaki 1.195,20 TL tutarındaki gider farkının

Esas Sayısı:2015/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi)**Karar Sayısı:2020/33**

belgelendirilememesi nedeniyle anılan tutar kadar Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

B. Partiye gönderilen yazıyla İzmir İl Teşkilatı 2014 yılı yevmiye defterinde kayıtlı olan ve ayrıntısı aşağıdaki tabloda verilen toplam 710 TL tutarındaki kişi adına düzenlenmiş faturanın parti bütçesinden ödenmesinin izahı istenmiştir.

Yevmiye Tarihi	Yevmiye Numarası	Açıklama	Tutar (TL)
20/3/2014	23	Setur bookinturkey.com (Celal Yıldız)	710,00
Toplam			710,00

Parti yetkilileri göndermiş oldukları yazıda, seyahat giderleri parti bütçesinden karşılanan kişinin sayman olarak görev yaptığını ve söz konusu harcamanın parti amaçları doğrultusunda yapılan seyahate ilişkin olduğunu ifade etmişlerdir.

Ancak harcama belgeleri arasında, söz konusu seyahatin parti adına ve parti faaliyeti için yapıldığını gösteren herhangi bir belge bulunmadığı gibi cevap yazısı ekinde de söz konusu harcamanın siyasi parti faaliyetleriyle ilişkili olduğunu kanıtlayıcı bir belge ibraz edilmemiştir.

Dolayısıyla söz konusu seyahat giderinin parti amaçlarına uygun ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi mümkün olmadığından 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak yapılan toplam 710 TL'nin aynı Kanun'un 75. maddesi hükmü uyarınca Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

C. Partiye gönderilen yazıyla İzmir İl Teşkilatı 2014 yılı yevmiye defterinde kayıtlı olan ve ayrıntısı aşağıdaki tabloda verilen toplam 1.601,81 TL tutarındaki harcamaya ait fatura veya fatura yerine geçen belgenin gönderilmesi istenmiştir.

Yevmiye Tarihi	Yevmiye No	Açıklama	Tutar (TL)
10/1/2014	3	Taşıt Yakıt Gideri (Akran Petrol)	280,00
10/1/2014	3	Temsil Ağırlama (Konyalı Bulut)	155,00
10/1/2014	3	Temsil Ağırlama (Konyalı Bulut)	135,00
28/2/2014	18	Taşıt Yakıt Gideri (Akran Petrol)	291,72
10/5/2014	42	Taşıt Yakıt Gideri (Akran Petrol)	295,03
10/5/2014	42	Taşıt Yakıt Gideri (Akran Petrol)	295,06
10/5/2014	42	Taşıt Yakıt Gideri	150,00

		(DNCS Akaryakıt)	
TOPLAM			1.601,81 TL

Parti tarafından anılan yazıya verilen cevapta 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinde yer alan makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmayan harcamaların üst sınırının belirlendiğini, bu sınır üstündeki harcamaların ise 74. maddeye göre fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hâllerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle giderlerin kanıtlanması gerektiği belirtilmiş ancak bunun yanında perakende satış fişinin fatura yerine geçen belge olduğu ve Kanun'da da 79,79 TL üzeri harcamaların sadece fatura ile tevsik edilmesi hususunda açık bir düzenlemenin bulunmadığı ifade edilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinin altıncı fıkrasında “*Siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hallerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik ederler. Ancak kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilemediği hallerde, fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örnekleri kullanılabilir.*”, 75. maddesinin dördüncü fıkrasında “*Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir.*” ve 76. maddesinin son fıkrasında “*Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedilir.*” denilmektedir.

Anılan hükümler gereğince siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hâllerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik etmek zorundadırlar. Ayrıca kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilemediği hâllerde de fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örneklerin kullanılması gerektiği Kanun'un 74. maddesinde ifade edilmiştir. Yapılan incelemede ise gönderilen belgeler arasında 1.601,81 TL tutarındaki giderlere ilişkin sadece ödeme kaydedici cihaz fişinin yer aldığı; fatura, fatura yerine geçen belge veya harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip tevsik edici herhangi bir belgenin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Buna göre İzmir İl Teşkilatı kesin hesabında gösterilen ve tevsik edilmeyen 1.601,81 TL gider karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

Ç. Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı İzmir Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığı tarafından Karşıyaka Vergi Dairesi Müdürlüğü mükellefi Mehmet Kayacı Turizm Seyahat Acente San. Tic. Ltd. Şti. hakkında düzenlenen Vergi Tekniği Raporunda, ilgili mükellefin 1/1/2014 tarihinden itibaren gerçek mal ve hizmet teslimi veya hizmet ifasına dayalı ticari bir faaliyetinin bulunmadığı, düzenlediği faturaların tamamının komisyon karşılığında düzenlenen sahte faturalar olduğu, yapılacak incelemelerde anılan mükellef tarafından düzenlenen belgelere rastlanması halinde bu belgelerin sahte belge olarak değerlendirilmesi gerektiği tespitinde bulunulmuştur.

İzmir Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığı İhbar ve İnceleme Taleplerini Değerlendirme Komisyonununun 28/6/2019 tarih ve 2019/1-1551 sayılı İnceleme Talebi Karar Tutanağına ekli “E Tablosu”nda, Vergi Tekniği Raporuna istinaden yapılan araştırma sonucunda 2014 yılında adına sahte fatura düzenlendiği gerekçesiyle Cumhuriyet Halk Partisi İzmir İl Teşkilatı hakkında inceleme yapılması istenmiştir.

Esas Sayısı:2015/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı:2020/33

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı 8/8/2018 tarihli yazı ile Cumhuriyet Halk Partisi İzmir İl Teşkilatı hakkında yapılması istenen inceleme ile ilgili hususların, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74. maddesi kapsamında Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmesinin uygun olacağını belirterek durumu Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na bildirmiştir.

Anayasa Mahkemesi ilgili yazı ve ekleri değerlendirilmek üzere Sayıştay Başkanlığı'na göndermiştir. Sayıştay Başkanlığı, 12/9/2019 tarihli yazısı ile Cumhuriyet Halk Partisi 2014 yılı Genel Merkez kesin hesabına ilişkin esas inceleme raporunun Anayasa Mahkemesine gönderildiğini, ilgili mükellef hakkında idari işlem niteliğinde olan vergi tekniği raporu dışında kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmadığını belirtmiş ve nihai olarak Cumhuriyet Halk Partisi 2014 yılı İzmir İl Teşkilatı hesabının 2820 sayılı Kanun'un 74. ve 75. maddeleri gereğince Sayıştay Başkanlığı tarafından denetime alınıp alınmaması hususunun Anayasa Mahkemesinin takdirinde olduğunu ifade etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Parti İzmir İl Teşkilatının 2014 yılı kesin hesabının 2820 sayılı Kanun'un 74. ve 75. maddeleri gereğince denetlenmesine 16/10/2019 tarihinde karar vermiştir.

Gerçekleştirilen denetim kapsamında Partiye gönderilen yazıyla, ilgili mükellef hakkında düzenlenen raporda yer alan sahte fatura tespiti hatırlatıldıktan sonra fatura konusu hizmet alımının gerçek bir alım olduğunu gösterecek kanıtlayıcı belgeleri sunması ve ilgili mükellefe fatura tutarından 10.355 TL fazla ödeme yapılmasının izahı istenmiştir.

Parti vermiş olduğu cevapta, fatura konusu işlemin gerçek bir işlem olduğuna dair mükellef ile yapılan araç kiralama sözleşmesini ve kiralanılan araçların giydirme işlemlerine ilişkin üretim formlarını göndermiştir. Öte yandan Parti fazla ödeme yapıldığı iddiasına ilişkin olarak banka kayıtlarını sunmuş, mükellefe 24/2/2014 tarihinde verilen 10.000 TL tutarındaki avansın 10/3/2014 tarihinde iade alınırken kayıtlara sehven 10.355 TL olarak intikal ettiğini, yapılan fazla ödemenin 355,00 TL olduğunu ifade etmiştir.

Öncelikle fatura konusu işlemin gerçek bir hizmet alımı olup olmadığının incelenmesi gerekir. Her ne kadar ilgili mükellef hakkında düzenlenen vergi tekniği raporunda 1/1/2014 tarihinden itibaren düzenlediği faturaların sahte olduğu ifade edilmiş olsa da fatura konusunu oluşturan hizmetin sözleşmeye bağlanmış olması, sözleşme iki ay süre ile hizmet alımını düzenlemiş olsa bile bir ayın sonunda hizmet alımının sona erdirilmiş olması, alınan hizmet karşılığında mükellefe yapılan ödemelerin banka hesabı yoluyla yapılması, bu ödemelerin avans-iade- ödeme şeklinde gerçekleştirilmesinin sahte fatura karşılığı yapılan bir hizmet alımı için ayrıntılı ve gereksiz işlemler olması ve kiralanılan araçların giydirilme işlemlerine ilişkin üretim formlarının sunulmuş olması birlikte değerlendirildiğinde fatura konusu hizmetin gerçek bir hizmet alımı olarak kabul edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Öte yandan yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince siyasi partilerin gelir ve giderlerinin esastan incelenmesi sırasında 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinin altıncı fıkrası uyarınca parti defterleri, gelir ve gider kayıtları ile bunlara ilişkin belgelerin kesin hesaplar ile uyumlu olması gerekmektedir. Yapılan incelemede ise Partinin yevmiye defterine kaydedilen gider tutarı ile kanıtlayıcı belgede bulunan gider tutarı arasında 355 TL fark olduğu görülmüştür.

Bu sebeple fatura tutarından fazla yapılan ödeme tutarı olan 355 TL karşılığı Parti mal varlığının 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

Esas Sayısı:2015/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı:2020/33

14. Partinin 2014 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede 350.000 TL tutarında taşınmaz mal ile 2.920.543,56 TL tutarında taşınır mal, menkul kıymet ve telif hakkı ediniminin olduğu anlaşılmıştır.

15. Yapılan incelemede Partinin 2014 yılı içinde gerçekleştirdiği 3.270.543,56 TL tutarındaki taşınır ve taşınmaz mal ile menkul kıymet ve telif hakkı ediniminin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu tespit edilmiştir.

IV. SONUÇ

Cumhuriyet Halk Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Kanun'a uygun olmayan 45.614,02 TL gider karşılığı Parti mal varlığının 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2014 yılı kesin hesabında gösterilen 194.127.461,36 TL gelir ve 13.479.833,07 TL bir önceki yıldan devreden nakit toplamı ile 205.941.991,89 TL gider ve 1.665.302,54 gelecek yıla devreden nakit toplamının Hazineye irat kaydedilen dışında kalan bölümünün ve yıl içinde gerçekleşen 3.270.543,56 TL tutarındaki taşınır ve taşınmaz mal ile menkul kıymet ve telif hakkı ediniminin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğuna,

10/9/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Zühtü ARSLAN	Hasan Tahsin GÖKCAN	Kadir ÖZKAYA
Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM
Üye	Üye	Üye
Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI	Muammer TOPAL
Üye	Üye	Üye
M. Emin KUZ	Rıdvan GÜLEÇ	Recai AKYEL
Üye		Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ		Yıldız SEFERİNOĞLU
Üye		Üye
Selahaddin MENTEŞ		Basri BAĞCI